

Kita na grob Levstiku.

Kjer zigrava s konjcem Arabec ogôrel
In razpenja mu Arabka šátor bel,
Oj, od tam priplul je óndan črni órel,
Črni orel — smrti bele črni sel. . . .

In uzrlo ga je tožno jutro rano,
Odgrnivši tème nočne žalni prt:
Ko obkrožil trikrat belo je Ljubljano,
Na perotih, oh, nesoč — turóбно smrt. . .

* * *

Le razplakaj, jutro, žalostno si lice,
S tábo jaderno bode plakal mnog zemljan:
Starci, mladci in z ženicama device,
V ródu in med brati, kjer naš gólk je znan.

Póčila je struna na slovenski liri,
Póčilo je trudno pevčevó srcé,
Usehnili so nesmrtnih pesnij viri,
Usehnilo je ljubezni vse morjé. . . .

Zrušil se slovenstva steber je mogočen,
Žrušil v grob se najzvestejši je Sloven,
Padel pesnik diven, poštenjak odločen,
Mrtev ljubljen brat je naš — značaj jeklen!

Z nežnimi je glasi jedro trdo družil,
Veselil Slovenom in blažil srcé,
Govor nam je líkal, znanosti le služil,
Uke svoje z deli moškimi krepé. . . .

Rabil mehko deblo je slovenske lipe,
Kakor rabi trdi marmor večé kipar,
Stvarjal z bistrím umom vekovite kipe,
Stavil spomenik si v nas je za vsekdar!

Naj si kruti móči sile je ognjene
Sladke pesni mu predal klevetni krik:
Dokler se glasila pesen bo Kamene,
Med Sloveni bo slavil ga — levji stik!

Miloš Kosan,

»Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild.« Bralcem »Ljubljanskega Zvona« je znano, da je presvetli naš cesarjevič Rudolf zasnoval preimenovalno literarno in umetnostno podjetje, izdavanje ogromne knjige »Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild«, kateri je namen, verno in točno opisati našo monarhijo in vse narode, ki prebivajo v nji, v lepi besedi in umetnostno krasnih in dovršenih slikah. V zvezku, ki se zdaj pripravlja za natisek, pride na vrsto vojvodina *Koroška* in *Kranjska* in poknežena grofija *Goriška* in *Gradiška*. Da opišejo *Kranjsko*, povabil je cesarjevič Rudolf, *osemnajst* sotrudnikov in dotični oddelek bode obsezal naslednje razprave: 1. Karakteristične zemljepisne slike dežele *Kranjske* (2 poli), pisatelja: *Peter pl. Radics* in *Amand baron Schweiger-Lerchenfeld*. — 2. *Kras* in pojavi na njem (1 polo), pisatelj: *Fran Kraus*. — 3. *Prazgodovina Kranjske* in nje zgodovina za *Rimljanov* (pol pole), pisatelj *Karl Deschmann*. — 4. *Zgodovina Kranjske* od ljudskega preseljevanja do sedanjega časa (1 polo), pisatelj *Fran Levec*. — 5. *Narodopis Kranjske*, in sicer: a) národno življenje Slovencev (2 poli), pisatelj prof. *V. Urbas* v Trstu; b) slovenske národne pesmi, pravljice in pripóvedí ($\frac{1}{4}$ pole), pisatelj prof. *Ivan Scheinigg* v Celovci; c) gradovi, gradbe selišč in tipi kmetskih hiš ($\frac{1}{2}$ pole), pisatelj prof. *Ivan Franke* v Krauji; d) *Kočevarji* (1 polo), pisatelj prof. *Julij Schröer* na Dunaji. — 6. *Arhitektura, slikarstvo in plastika*, in sicer: a) spomeniki iz srednjega veka ($\frac{3}{4}$ pole), pisatelj prof. *Ivan Franke* v Krauji; b) *renesanca in novi vek* ($\frac{3}{4}$ pole), pisatelj spiritual *Ivan Flis*. — 7. *Muzika* ($\frac{1}{4}$ pole), pisatelj c. kr. vladni svetovalec *dr. Frid. Keasbacher*. — 8. *Književnost*, in sicer: a) slovenska književnost (1 polo), pisatelj prof. *dr. Gregor Krek* v Gradci; b) nemška književnost ($\frac{1}{4}$ pole), pisatelj prof. *Eduard Samhaber*. — 9. *Národno-gospodarsko življenje* (1 polo), in sicer: a) *poljedelstvo in gozdarstvo*, pisatelj tajnik *Gustav Pirc*; b) *rudarstvo in plavžarstvo*, pisatelj c. kr. rudniški nadsvetovalec *Ivan Novák*; c) *industrija, trgovina in promet*, pisatelj ces. svetovalec *Ivan Murnik*; d) *hišna industrija in mali obrt*, pisatelj c. kr. obrtni nadzornik *dr. Valentin Pogačnik* v Gradci. — Slovenski jezik in njega razvoj po vseh slovenskih pokrajinah opiše direktor *Jos. Šuman* in dotični

članek izide pri Štajerski; národno življenje štajerskih in koroških Slovencev, njih národne šege, pesmi, pravljice in pripóvedí, opišejo prof. *Fr. Hubad* v Gradci, prof. *Ivan Scheinigg* in župnik *Francisci*.

Oddelek o Kranjski bode obsezel 12—13 tiskovnih pól velike oblike in bode bogato ilustrován. Izmed umetnikov, ki bodo sodelovali pri tem zvezku, povabljeni so dozlej naši slikarji profesor *Ivan Franke* in brata *Jurij Šubic* v Parizu in *Janez Šubic* v Kaiserslauternu, a skrbno je za tó, da pridejo tudi drugi domači slikarji v poštev.

Glavni urednik cesarjevičevi knjigi je c. kr. dvorni svetovalec vitez *Weilen* na Dunaji, kateremu je pridelen kot sourednik za stvari, ki se tičejo národa slovenskega, dvorni svetovalec prof. vitez *Miklošič*.

Da bi se osebno dogovoril s sotrudniki na Kranjskem, prišel je gospod dvorni svetovalec *J. vitez Weilen* v Ljubljano ter je dné 22. novembra t. l. v deželni dvorec k deželnemu glavarju grofu *Thurnu* povabil dotične gospode na razgovor. Seja, katere so se udeležili gg. *Deschmann*, *Flis*, *Franke*, dr. *Keesbacher*, *Kraus*, *Levec*, *Murnik*, *Pirc*, *Radics*, *Samhaber*, trajala je od 5—7. ure zvečer. Gospod dvorni svetovalec je v dolgem, nad jedno uro trajajočem govoru razložil namen in osnovo cesarjevičeve knjige, poudarjal, da mora biti pisana objektivno in popularno ter se napósled z vsakim navzočnim gospodom sotrudnikov podrobno domenil o njegovi nalogi. Zahvalivši se vsem gospodom za udeležbo, izrekel je konečno, da je preverjen, ka gospodje sotrudniki spišejo patrijotično knjigo, dostojno čudovito lepe dežele Kranjske.

Zborujoče sotrudnike pa je iznenadilo brzojavno pozdravilo, katero je z dvora na Dunaji poslal presvetli cesarjevič in katero slóve tako:

»Wien, Hofburg.

Hofrath Ritter von Weilen beim Landeshauptmann Grafen Thurn, Laibach.

Ihnen und allen Mitarbeitern herzlichste Grüsse und wärmsten Dank für die Mitwirkung an unserem patriotischen Werke!

Rudolf.

Navzočni sotrudniki so se cesarjeviču takoj zahvalili na tem pozdravu in napósled je še g. cesarski svetovalec *Ivan Murnik* povzel besedo, iskreno se zahvalil gospodu dvornemu svetovalcu ter ga prosil v imeni navzočnih, naj blagoizvoli presvetlemu cesarjeviču o priliki tudi ustno poročiti najudanejšo zahvalo za njegov trud, ki ga ima s tem, da se v velikem Njegovem delu dostojno oslavi tudi dežela Kranjska.

Pozneje so se sotrudniki z ljubljanskim županom *Grassellijem*, direktorjem *Šumanom* in slikarjem *Jurijem Šubicem* vred zbrali v hótelu »pri Slonu« ter v prijaznem razgovarjanji prebili večer v družbi góspoda dvornega svetovalca viteza *Weilena*, ki se je potem odpeljal dalje v Gorico in Trst. L.

Stritarjevi zbrani spisi. Preščno mora veseliti vsakega prijatelja slovenskega leposlovja, ko vidi, kako lepo napreduje izdavanje Stritarjevih zbranih spisov, katero je zdaj dospelo do tretjega zvezka. Prvi obseza pesmi, drugi povesti »Svetinova Metka«, »Zorin« in »Gospod Mirodolski«, tretji se začinja s povestjo »Sodnikovi«. Slovenci gotovo doslej še niso imeli tako strogo in kritično urejene pesniške zbirke, kakor je Stritarjeva. Čudimo se pesniku, da z dozdanjo lepo obliko proizvodov svojih na mnogih mestih ni bil zadovoljen, ampak je tu in tam pesmim svojim, predno jih znova pošlje med ljudi, dal drugačno obliko, tu pre naredil verz, tam ubral krepkejši stik ter sploh skrbel za to, da bi dosegel vrhunec dovršene pesniške tehnike. Od njega, ki je vsem sedanjim pesnikom našim pravi učitelj in národu našem prvi živeči pesnik, moral bi se učiti ves pesniški narastaj, kako se je samemu sebi zatajevati in — napredovati. A tudi založnik Bamberg je poskrbel za tako zunanjo opravo, kakeršne doslej še nismo poznali v Slovincih. Krasno tiskani knjigi je priredil nič menj krasne platnice, na katere opozarjamo vse prijatelje